

NOSTĀJAS DOKUMENTS PAR TO

KĀ APKAROT ORGANIZĒTO NOZIEDZĪBU EIROPAS SAVIENĪBĀ

2022. gada 13. septembris

IEVADS

Organizētā noziedzība ir liels drauds Eiropas Savienības iekšējai drošībai un mūsu iedzīvotāju drošībai. Plaši izplatītā noziedzība grauj uzticību sabiedrībai un iestādēm un apgrūtina godīgu cilvēku ikdienas dzīvi. Tā apdraud mūsu iekšējo tirgu, brīvu uzņēmējdarbību un ekonomikas izaugsmi. Turklāt noziedzība rada finansiālu kaitējumu Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm, tādējādi būtiski apdraudot tiesiskumu un līdz ar to arī mūsu demokrātijas darbošanos.

Saskaņā ar Eiropola jaunāko smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējumu (SOCTA¹) vairāk nekā septiņdesmit procenti noziedzīgo tīklu darbojas vairāk nekā trijās valstīs. Turklāt noziedzīgie tīkli arvien biežāk un skarbāk izmanto vardarbību, paužot vienaldzību pret nevainīgiem līdzcilvēkiem nodarīto kaitējumu. Eiropols uzsver, ka organizētā noziedzība ES nekad nav radījusi tik lielus draudus iedzīvotājiem un mūsu sabiedrībai kā patlaban. Organizētā noziedzība patiešām ir pārrobežu jautājums un Eiropas kopīga problēma.

Lai veiksmīgi apkarotu organizēto noziedzību un sagrautu noziedzīgos tīklus (tostarp bandas, mafiju, ģimenes klanus, zagļu brālības un laupītāju grupējumus), mums ir efektīvāk jāsadarbojas gan ES iekšienē, gan arī ar starptautiskajiem partneriem, kā arī attiecīgā gadījumā ar valsts un privāto sektoru, piemērojot skaidru un drosmīgu pieeju. Kopējai izpratnei par organizētās noziedzības draudiem un ar to saistītajiem aspektiem, kā arī pret darbības stratēģijām ir ļoti būtiska nozīme, lai sekmīgi cīnītos pret organizēto noziedzību. Šai sakarā būtu jāpārskata Padomes Pamatlēmums 2008/841/TI par cīņu pret organizēto noziedzību, lai pieņemtu vienotu organizētās noziedzības definīciju.

Seši no desmit noziedzīgajiem tīkliem izmanto vardarbību savu noziedzīgo darbību veikšanai. Vardarbība galvenokārt ir saistīta ar narkotiku tirdzniecību – četrdesmit procenti noziedzīgo tīklu ir iesaistīti nelikumīgu vielu kontrabandā, ražošanā un tirdzniecībā. Sešdesmit procenti no pasaules heroīna tiek laisti Eiropas tirgū. Narkotiku tirgus uztur daudzu miljardu eiro vērtu ēnu ekonomiku. Dažas dalībvalstis, piemēram, Nīderlande, ir gan galvenās narkotiku ražotājvalstis, gan arī lielākie narkotiku importa un izplatīšanas punkti ES tirgū kopumā, jo narkotiku lietotāji ir sastopami visā ES. Tāpēc narkotiku

tirdzniecības apkarošana ir pārrobežu jautājums, par ko dalībvalstīm ir kopīga atbildība, un tas jākoordinē ES līmenī.

Cilvēku tirdzniecība seksuālai izmantošanai, darbaspēka ekspluatācijai vai orgānu ziedošanai ir organizētās noziedzības darbības pamatā, un šīs darbības nes milzīgu peļņu uzņēmīgiem noziedzniekiem. Lai izbeigtu šo mūsdienu verdzības veidu, mūsu centieni pamatā jābūt vairāklīmeņu pieejai, kas paredz sekot naudai, vākt un kopīgot izlūkošanas datus un piemērot pilnīgā neiecietībā balstītu kriminālkodeksu.

Šis jautājums arī izgaismo smago korupcijas problēmu visos sabiedrības līmeņos mūsu Savienībā. Nesenā pētījumā lēsts, ka 60 procenti noziedzīgo tīklu iesaistās korupcijā². Korupcija ļauj noziedzīgajiem tīkliem iegūt informāciju, piekļūt ostām un lidostām vai tajās iefiltrēties, kā arī šķērsot robežšķērsošanas punktus, lai Eiropas Savienībā kontrabandas ceļā ievestu narkotikas, ieročus vai cilvēkus. Tā apdraud ne tikai Eiropas Savienības iekšējo drošību, bet arī tiesiskumu.

Lai gan pārvietošanās brīvība ir viens no Eiropas sadarbības lielākajiem sasniegumiem, atvērtās robežas izmanto arī noziedzīgie tīkli pārrobežu noziedzīgu darbību veikšanai. Tāpēc, lai nodrošinātu pārvietošanās brīvību visā Savienībā, ir ļoti svarīgi efektīvāk risināt pārrobežu organizētās noziedzības problēmu.

Vairāk nekā piecdesmit procenti no aizdomās turētajiem noziedzīgo tīklu dalībniekiem ES ir trešo valstu pilsoņi, un lielākā daļa no viņiem ir Rietumbalkānu, Austrumeiropas valstu un Ziemeļāfrikas izcelsmes. Tas apstiprina faktu, ka ir jāuzlabo sadarbība ar trešām valstīm, lai apkarotu organizēto noziedzību tās izcelsmes valstī, un jānodrošina to trešo valstu valstspiederīgo efektīva izraidīšana, kuri rada draudus Savienības iekšējai drošībai.

ETP grupa ir vienīgais politiskais spēks Eiropas Parlamentā, kas var īstenot horizontālu un daudzdisciplīnu pieeju organizētās noziedzības apkarošanai un sniegt drošību mūsu iedzīvotājiem.

¹ Eiropols, "Eiropas Savienības smagās un organizētās noziedzības draudu 2021. gada novērtējums", 2021, pieejams šeit: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-socta-2021>

² Eiropas Parlaments, "Organizētās noziedzības ietekme uz ES finanšu interesēm", 2021, pieejams šeit: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/697019/IPOL_STU\(2021\)697019_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/697019/IPOL_STU(2021)697019_EN.pdf).

SKAIDRA UN DROSMĪGA PIEEJA ORGANIZĒTĀS NOZIEDZĪBAS APKAROŠANAI

“SEKOT NAUDAI”

Galvenā motivācija gandrīz visu veidu organizētajai noziedzībai ir finansiāls ieguvums. Tādēļ organizētās noziedzības apkarošanas politikas būtiskam elementam ir jābūt uzdevumam panākt, ka noziedzība neatmaksājas. Tomēr patlaban tikai aptuveni divi procenti no organizētās noziedzības ieņēmumiem ir iesaldēti un viens procents ir konfiscēts, un tādējādi 99 % no ieņēmumiem paliek noziedzīgo aprindu vadoņu rīcībā visā Eiropā³. Daļēji tas ir saistīts ar ierobežoto piekļuvi informācijai par finanšu interesēm un ekonomiskajiem īpašniekiem, kā arī ar ierobežoto pārrobežu informācijas apmaiņu. Noziedznieki ir spējuši izmantot arī sadrumstalotību ES nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas noteikumu piemērošanā dalībvalstīs. Tāpēc **tiesībaizsardzības iestāžu un nodokļu iestāžu rīcībā ir jābūt labākiem operatīvajiem un izmeklēšanas rīkiem, lai “sekotu naudai” un ātri konfiscētu peļņu no nelikumīgām darbībām.** Izlēmīgas darbības, lai atgūtu līdzekļus, tostarp veicot preventīvu un uz vērtību balstītu konfiskāciju, var atturēt organizētās noziedzības tīklus no krāpšanas pret Savienību un tās dalībvalstīm, tādējādi aizsargājot to finansiālās intereses. Turklāt ir jāizstrādā spēcīgs ES finanšu ziņu vākšanas vienību koordinācijas mehānisms, lai panāktu ES noteikumu labāku saskaņošanu un pilnībā īstenotu ES noteikumus par noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas savstarpēju atzīšanu.

Atsevišķi ģimenes organizētās noziedzības veidi ir lielā mērā saistīti ar krāpšanu sociālo pabalstu jomā. Ir apzināti gadījumi, kad klana struktūru vai augstākā mērā labklājīgu ģimeņu locekļi, kuriem pieder nekustamais īpašums, luksusa automašīnas un citi aktīvi, pieprasa sociālos pabalstus. **Izmeklējot šādus gadījumus, kā arī, ja tiek konstatēti neizskaidrojami augsts ģimenes vai klana struktūras labklājības līmenis, pierādīšanas pienākums būtu jāattiecinā uz aizdomās turētajām personām.**

Principam “sekot naudai” būtu jāparedz arī vērsšanās pret noziedzīgo tīklu vadoņiem, kā arī personām, kuras gūst finansiālu labumu no korupcijas, kas noziedzīgajiem tīkliem ļauj izmantot kontrabandas ceļus uz ES un tās iekšienē. Šķēršļu radīšanai finansiāla labuma gūšanai no noziedzības jābūt prioritātei. Ir acīmredzams, ka noziedzīgie tīkli izmanto

dažādus pasākumus, lai legalizētu līdzekļus vai slēptu savas nelikumīgās darbības aiz likumīgiem uzņēmumiem. Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas tiesību aktu kopums, kas tika ierosināts 2021. gada jūlijā, ietver priekšlikumu jaunai regulai par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanu (NILL/TFN) un sestajai NILL/TFN direktīvai, kā arī jaunas lestādes nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanai (AMLA) izveidei. Pēdējos gados Eiropas reputācija ir cietusi vairāku augsta līmeņa nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas skandālu dēļ. Ir kļuvis skaidrs, ka, neskatoties uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas tiesību aktu vairākkārtēju pārskatīšanu, joprojām ir problemātiski izsekot aktīvus, lai atklātu gadījumus, kad aktīvi ir iegādāti par “netīru” naudu. Joprojām nav skaidrs, kā neskaidras izcelsmes līdzekļus varētu izmantot nozīmīgu aktīvu iegādei visā ES. Ir nepieciešami būtiski uzlabojumi uzņēmumu faktiskā(-o) īpašnieka(-u), augstas vērtības aktīvu un nekustamā īpašuma izsekošanā, kā arī labāka izmantoto līdzekļu likumības pārbaude un klientu uzticamības pārbaude izpilde. **Tāpēc PPE grupa aicina ātri un pilnībā īstenot NILL novēršanas tiesību aktu kopumu, tostarp ātri pieņemt tiesību aktu priekšlikumus, lai novērstu spēkā esošo tiesību aktu nepilnības un praksē stiprinātu NILL novēršanas satvara darbību.**

Organizētie noziedzīgie tīkli apzināti ļaunprātīgi izmanto juridisko un administratīvo sistēmu, piemēram, licencēšanas vai konkursa procedūras, lai veicinātu savas nelikumīgās darbības. Ņemot vērā pārrobežu informācijas apmaiņas trūkumu attiecīgo administratīvo iestāžu starpā un to, ka NILL novēršanas noteikumi Savienībā netiek konsekventi piemēroti, noziedzīgie grupējumi var relatīvi viegli pārņemt savas darbības novienas dalībvalsts uz citu un izvairīties no kriminālvajāšanas. Tādēļ **PPE grupa aicina** papildus jau esošajai dalībvalstu tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu sadarbībai **pastiprināt administratīvo iestāžu pārrobežu sadarbību, lai novērstu un apkarotu organizētās noziedzības iefiltrēšanos likumīgajā ekonomikā.**

Pilnīgs un publisks faktisko īpašnieku reģistrs novērstu juridisko personu nelikumīgu izmantošanu. **PPE grupa atbalsta Komisijas**

³ Eiropas Komisija, “Līdzekļu atgūšana un konfiskācija. Noziedzība nedrīkst atmaksāties”, 2020, 2. lpp.

⁴ Transparency International (2020), ‘The EU must revamp its approach to asset recovery if it is serious about fighting corruption and money laundering’, 2020, sk. šeit: https://transparency.eu/wp-content/uploads/2020/08/Asset_recovery_policy_brief.pdf

2021. gada jūlija priekšlikumu izveidot ES NILL/TFN iestādi. PPE grupa pieprasa, lai jaunā AMLA sniegtu palīdzību valstu uzraudzības iestādēm nolūkā uzlabot pārrobežu sadarbību un datu apmaiņu, tādējādi padarot šos pasākumus efektīvākus, un uzraudzītu dažus no riskantākajiem pārrobežu finanšu sektora atbildīgajiem subjektiem. Turklāt Savienībai ir jānodrošina ES NILL/TFN noteikumu pilnīga piemērošana kriptovalūtām, lai novērstu to iespējamu izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai. Kriptovalūtu izmantošana organizētās noziedzības tīklos kļūst par arvien lielāku problēmu jomu – to izraisa vienota tiesiskā regulējuma trūkums un šo produktu nodrošinātais anonimitātes līmenis. Lai gan blokķēde jau nodrošina labu darījumu izsekojamību, **mums jāpievērš īpaša uzmanība tehnoloģijām, kuru mērķis ir slēpt līdzekļu avotus, kā arī starpniekiem, kas atrodas darījumu ar kryptoaktīviem un likumīgās finanšu sistēmas saskares punktā.**

Kriptovalūtu izmantošana nav tikai Eiropas problēma. Tāpēc **ETP grupa uzskata, ka ES būtu jāuzsāk un jāvada diskusijas par kopīgas starptautiskas sistēmas izveidi ar līdzīgi domājošām valstīm, piemēram, ASV, Austrāliju un Apvienoto Karalisti, lai apkarotu kriptovalūtu izmantošanu nelikumīgiem mērķiem.**

Krāpšana nodokļu jomā ir joma, kurā organizētās noziedzības nodarītais kaitējums ir īpaši nozīmīgs. Eiropas Revīzijas palāta ir norādījusi uz muitas kontroles tiesību aktu un to piemērošanas nepilnībām, kuru dēļ netiek veikta pietiekama saskaņošana, riska novērtējums un informācijas apmaiņa visā Savienībā. Tas rada iespējas organizētajai noziedzībai izkrāpt Savienības un tās dalībvalstu ienākumus.

Vēl viens būtisks ar ieņēmumiem saistīts krāpšanas komponents ir krāpšana pievienotās vērtības nodokļa (PVN) jomā. Tika lēsts, ka 2019. gadā PVN iztrūkums bija 134 miljardi EUR⁵. Ar PVN saistīta krāpšana, piemēram, tā dēvētā karuseļveida krāpšana, tieši ietekmē dalībvalstu budžetu, kā arī uz PVN balstītos pašu resursus un tādējādi arī Eiropas Savienības ieņēmumu struktūru. **PPE grupa atkārtoti uzsver digitalizācijas un ciešākas sadarbības nozīmi, lai ātri ierobežotu krāpšanu PVN jomā, jo īpaši karuseļveida krāpšanu.** Labāka sadarbība starp nodokļu iestādēm, labāka datu pieejamība, digitalizācija, pamatojoties uz kopīgiem standartiem vai tiesību aktiem, ir vienīgā iespēja, kā samazināt ekonomiskās izmaksas, kas saistītas ar nodokļu

zaudējumiem, ko daļēji rada arī organizētā noziedzība. PPE grupa sagaida, ka Komisija ierosinās tiesību akta priekšlikumu par PVN sistēmas modernizāciju, tostarp *Eurofisc* stiprināšanu.

Lai cīņa pret **krāpšanu, kas ietekmē Savienības finanšu intereses**, būtu efektīvāka, PPE grupa aicina izveidot **centrālu un sadarbībspējīgu Savienības līmeņa datubāzi, kurā būtu iekļauti visi ES subsidiju saņēmēji**, jo tas ievērojami atvieglotu krāpnieku identificēšanu un līdzekļu atgūšanu, ko veic tiesībsargāšanas iestādes.

Sankcijām par iesaistīšanos korupcijā jābūt samērīgām ar kaitējumu, kas nodarīts tiesiskumam Eiropas Savienībā, un vienlaikus atturošām no turpmākām koruptīvām darbībām. **Dalībvalstis būtu jā mudina savos tiesību aktos palielināt sodu par korupciju.**

Saskaņā ar 2021. gada Globālā korupcijas barometra informāciju 32 % ES iedzīvotāju uzskata, ka korupcija viņu valstī ir palielinājusies. Vēl 44 procenti iedzīvotāju domā, ka korupcijas līmenis palicis nemainīgs⁶. Eiropas Komisija 2017. gadā paziņoja, ka tā pārtrauks ES pretkorupcijas ziņojuma sagatavošanu, skaidrojot, ka pirmais (un vienīgais) ziņojums, kas tika sagatavots 2014. gadā, nodrošina nepieciešamo pamatu turpmākajam darbam. **Tomēr, ņemot vērā to, ka kopš 2014. gada korupcijas problēma Eiropas Savienībā ir saasinājusies un Savienības līmeni joprojām nav saskaņota tiesiskā regulējuma korupcijas apkarošanai, PPE grupa atbalsta ES pretkorupcijas ziņojuma atjaunošanu.** Ir svarīgi, lai ES tiesiskais regulējums būtu labāk saskaņots korupcijas apkarošanai Savienībā visos sabiedrības līmeņos. Šai sakarā PPE grupa steidzami aicina Komisiju izvērtēt pašreizējos pasākumus un vajadzības gadījumā ierosināt jaunus tiesību aktus.

ES AĢENTŪRU UN STRUKTŪRU TURPMĀKĀ LOMA

Eiropols ir viena no svarīgākajām Eiropas Savienības aģentūrām organizētās

⁵ Eiropas Komisija, "VAT Gap in the EU", 2021, pieejams šeit: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bd27de7e-5323-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en/>

⁶ Transparency International (2021), 'Global Corruption Barometer European Union 2021: Citizens views and experiences of corruption' https://images.transparencycdn.org/images/TI_GCB_EU_2021_web_2021-06-14-151758.pdf

noziedzības novēršanas, reaģēšanas uz to un apkarošanas jomā. **Patlaban īstenotā aģentūras pilnvaru reforma vēl vairāk uzlabos tās spēju atbalstīt dalībvalstis cīņā pret organizēto pārrobežu noziedzību, jo īpaši nodrošinot iespēju Eiropalam atbalstīt dalībvalstis to personu identificēšanā, kas saistītas ar augsta riska organizētās noziedzības grupējumiem, un paredzot skaidrus noteikumus lielu datu kopu apstrādei. ETP grupa arī uzskata, ka aģentūrai būtu jānosaka plašākas operatīvās funkcijas un ka tai jāpiešķir operatīvo policijas spēku statuss.** Tam būs vajadzīgas izmaiņas Līgumos, taču ir ļoti svarīgi, lai būtu operatīva aģentūra, kas var uzsākt izmeklēšanu par pārrobežu organizētajiem noziegumiem, kuri rada nopietnus draudus Savienības iekšējai drošībai, un efektīvi palīdzēt dalībvalstīm organizētās noziedzības izmeklēšanā. Ir būtiski, lai Eiropalam būtu pietiekami cilvēkresursi un finanšu resursi tā pašreizējo un turpmāko uzdevumu veikšanai.

Vienlīdz **svarīgi ir stiprināt Eurojust, lai atvieglotu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu pret organizētās noziedzības tīkliem.** Lai izjauktu šādus tīklus, cīņai pret noziedzīgo tīklu vadoņiem būs nepieciešami lielāki resursi un ciešāka pārrobežu sadarbība.

ES Tiesībaizsardzības apmācības aģentūrai (CEPOL) ir svarīga loma, nodrošinot policijas darbiniekiem nepieciešamās zināšanas un prasmes, lai risinātu organizētās noziedzības radītās jaunās problēmas. **Tāpēc PPE grupa aicina tiesībaizsardzības iestādes visā Savienībā izmantot aģentūras piedāvātās mācības.**

Gan Eiropas Prokuratūrai (EPPO), gan Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (OLAF) ir izšķiroša loma tādu noziegumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā, kas vērsti pret ES finanšu interesēm, tostarp krāpšanu, korupciju un ES līdzekļu neatbilstīgu izmantošanu. Šajā sakarā **ETP grupa mudina visas dalībvalstis piedalīties EPPO.**

ETP grupa atzinīgi vērtē Komisijas ieceri stiprināt **Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra (EMCDDA)** pilnvaras, lai nodrošinātu, ka aģentūrai ir lielāka nozīme pašreizējo un turpmāko ar nelegālajām narkotikām saistīto problēmu noteikšanā un risināšanā ES.

Šo aģentūru stiprināšanai un to operatīvā atbalsta dalībvalstīm nodrošināšanai būs izšķiroša nozīme kopīgā cīņā pret organizēto noziedzību Savienībā. **Šai sakarā ETP grupa aicina Komisiju nodrošināt attiecīgo regulu pilnīgu īstenošanu un regulāri**

pārskatīt aģentūru darbību un dalībvalstu sadarbību, kā arī vajadzības gadījumā iesniegt priekšlikumus, lai nodrošinātu labi funkcionējošu sadarbību starp tiesu un tiesībaizsardzības iestādēm. Turklāt ir svarīgi, lai aģentūrām būtu pietiekami cilvēkresursi un finanšu resursi savu uzdevumu izpildei.

Operācija *“Sentinel”* ir Eiropola vadīta operācija, kur smērķis ir vērsties pret krāpšanu saistībā ar Eiropas Atveseļošanas fondu Covid-19 seku mazināšanai, un tajā piedalās EPPO, Eurojust un OLAF. **PPE grupa pilnībā atbalsta šo operāciju, lai nodrošinātu, ka iniciatīva NextGenerationEU tiek īstenota, atbalstot dalībvalstis pandēmijas negatīvo ekonomisko un sociālo seku novēršanā, nevis noziedzniekus.** Līdzīgas operācijas būtu jāizveido, lai aizsargātu Eiropas Savienības finanšu intereses.

Direktīvas par šaujamo ierociem 2017. gada grozījumi⁷ cita starpā paredzēja noteikumus, lai novērstu augsto risku, ka akustiskie ieroči un citu tipu tukšu patronu ieroči tiek pārveidoti par reāliem šaujamo ierociem. Tomēr dalībvalstis Direktīvu par šaujamo ierociem nav pilnībā transponējušas un īstenojušas. **PPE grupa cer, ka Komisija nodrošinās Direktīvas par šaujamo ierociem, jo īpaši noteikumu par tukšu patronu ierociem, pilnīgu īstenošanu⁸.**

DATU IZMANTOŠANA

Datu apstrāde ir tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu ikdienas darba neatņemama daļa. **Prīmes sistēma ir izrādījusies svarīgs instruments tiesībaizsardzības iestāžu pārrobežusadarbībā,** jo automatizēta pirkstu nospiedumu, transportlīdzekļu reģistrācijas datu un DNS datu apmaiņa ir palīdzējusi cīnīties pret organizēto noziedzību. Ņemot vērā sejas attēlu pieaugošo nozīmi kriminālistikā, **ETP grupa atbalsta Prīmes sistēmas attiecināšanu arī uz sejas attēliem un citām datu kategorijām** un atzinīgi vērtē Komisijas šajā sakarā iesniegto tiesību akta priekšlikumu. Būtu jāveicina nepieciešamo datu kategoriju turpmāka apmaiņa un plašāks dialogs par kopīgām definīcijām.

Noziedzīgie tīkli ir parādījuši spēju elastīgi

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/853 (2017. gada 17. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli.

⁸ Neskatoties uz to, īstenošanai jābūt samērīgai, un tā nedrīkst skart ieročus, kas pieejami saskaņā ar licenci (piemēram, medībām vai sportam).

pielāgot savu *modus operandi* mainīgām situācijām, jo īpaši Covid-19 pandēmijas kontekstā. Tiesībaizsardzības iestādēm nav tādas elastības, jo jebkuram pasākumam, ko tās veic, jāatbilst tiesiskajām prasībām. Tiesiskajām prasībām, uz kurām paļaujas tiesībaizsardzības iestādes un kuras tām ir jāievēro, būtu jāļauj elastīgi risināt šīs jaunās problēmas, apsteidzot noziedzīgos tīklus. **Tādēļ ETP grupa atbalsta Komisijas priekšlikumu par Policijas sadarbības kodeksu, jo tas racionalizēs spēkā esošos ES instrumentus un mazinās pārrobežu tiesiskā regulējuma sadrumstalotību policijas sadarbības jomā.** Ir ļoti svarīgi, lai tiesībaizsardzības iestādes būtu nodrošinātas ar vajadzīgajiem izmeklēšanas instrumentiem pārrobežu organizētās noziedzības apkarošanai. Šai sakarā PPE grupa atbalsta to, ka ar jauno Policijas sadarbības kodeksu tiek izveidots tiesiskais pamats koordinētiem meklēšanas pasākumiem.

Sejas atpazīšanas tehnoloģija un mākslīgais intelekts pēdējos gados ir strauji attīstījušies un var nodrošināt papildu instrumentus tiesībaizsardzības iestādēm, lai identificētu un uzraudzītu noziedzniekus un noziedzīgas darbības. Šai sakarā ETP grupa ļoti atzinīgi vērtē **Eiropola nostiprinātās pilnvaras, kas nodrošina iespēju Savienības aģentūrai īstenot pētniecības un inovācijas projektus**, lai veicinātu algoritmu un īpašu instrumentu izstrādi tiesībaizsardzības nolūkiem. Ir svarīgi **stiprināt pašas Eiropas Savienības inovācijas spējas visos līmeņos**, tādējādi **samazinot mūsu atkarību** no trešās valstīs izstrādātās **programmatūras** un nodrošinot **atbilstību mūsu augstajiem juridiskajiem standartiem**. Digitālo tehnoloģiju izmantošana ir paplašinājusi noziedznieku iespējas veikt savas darbības, nodrošinot lielāku anonimitāti un radot grūtības tiesībaizsardzības iestādēm tās atklāt. PPE grupa uzskata, ka **organizētās noziedzības novēršanā un apkarošanā ir jābūt iespējai izmantot mūsdienīgas tehnoloģijas, tostarp kriminoloģisko prognozēšanu**, ievērojot atbilstošus aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu pamattiesību un pamatbrīvību ievērošanu.

Laikā, kad visas izmeklēšanas darbības saistībā ar organizēto noziedzību ietver datu apstrādi, ir būtiski nodrošināt **kompetento iestāžu tiešu piekļuvi** šiem datiem. Interneta pārrobežu rakstura dēļ attiecīgie dati bieži vien tiek glabāti citā jurisdikcijā, nevis tajā, kur noziegums izdarīts vai kur atrodas vainīgais. Savstarpējās juridiskās palīdzības līgumi un Eiropas izmeklēšanas rīkojums vairs neatbilst tiesībaizsardzības vajadzībām attiecībā uz piekļuvi datiem,

jo procedūras ir ilgas un attiecīgie dati bieži tiek dzēsti, pirms pakalpojumu sniedzējs saņem pieprasījumu par datu saglabāšanu vai sagatavošanu. **Tādēļ ETP grupa aicina ātri pabeigt ieilgušās sarunas par e-pierādījumu paketi**, kas tiesībaizsardzības iestādēm un tiesu iestādēm nodrošinās instrumentus, lai daudz ātrāk iegūtu attiecīgos datus, kas saistīti ar noziegumiem. Mēs ņemam vērā Padomē notikušās diskusijas par turpmāko rīcību attiecībā uz **datu saglabāšanu** un mudinām **Komisiju iesniegt priekšlikumus iespējamiem risinājumiem, kas atbilst tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu vajadzībām, vienlaikus ievērojot EST judikatūru** šajā jautājumā.

Vēl viena risināma problēma ir tā, ka organizētās noziedzības grupējumi, lai slēptu savus noziegumus un savu identitāti tiešsaistē, **arvien biežāk izmanto privātuma aizsardzības tehnoloģijas**, piemēram, pilnīgu šifrēšanu un sīpolmaršrutēšanu. ETP grupa atbalsta pasākumus ar mērķi uzlabot kiberdrošību un nodrošināt privātumu un datu aizsardzību tiešsaistē. Vienlaikus mēs arī uzskatām, ka ir jānosaka pušu procesuālo tiesību vienlīdzības princips, un tāpēc aicinām Komisiju izvērtēt, vai ir iespējams rast regulatīvu risinājumu, lai nodrošinātu likumīgu un mērķtiecīgu tiesībaizsardzības iestāžu piekļuvi vajadzīgajiem datiem, ievērojot pamattiesības. Turklāt ETP grupa mudina dalībvalstis nodrošināt to **kompetentajām iestādēm pietiekamu aprikojumu, tostarp tehnoloģiskos instrumentus, speciālās zināšanas un apmācību**, lai tās varētu pildīt savus uzdevumus un **likumīgi piekļūt šifrētajai informācijai**, kas saistīta ar organizēto noziedzību. Apmācības jomā tiesībaizsardzības iestādēm būtu **jāizmanto arī CEPOL speciālās zināšanas**.

AUGSTA RISKA NOZIEDZĪGIE TĪKLI

Arvien izplatītāka problēma, ar ko saskaras daudzas dalībvalstis, ir **augsta riska noziedzīgie tīkli**, jo īpaši mafijas tipa, etniskās un ģimenes organizācijas un citi strukturēti tīkli, kas cita starpā veic koruptīvas darbības, vardarbības aktus un narkotiku, cilvēku un ieroču tirdzniecību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. Daudzi no šiem tīkliem rada arī paralēlas tiesību sistēmas un goda kodeksus, kas ierobežo citu personu, jo īpaši meiteņu un sieviešu, tiesības un brīvības.

Eiropols ir ziņojis arī par augsta riska noziedzīgo tīklu darbībām saistībā ar bērnu tirdzniecību un izmantošanu. Lielākā daļa

ziņoto gadījumu bija saistīti ar Bosniju un Hercegovinu, Bulgāriju, Rumāniju un Slovākiju⁹. **ETP grupa pauž nožēlu par bērnu izmantošanu pārrobežu noziedzīgās darbībās un aicina dalībvalstis stiprināt bērnu aizsardzības dienestus, lai novērstu un atklātu gadījumus, kad noziedzīgi tīkli, tostarp ģimeņu klanī, vervē un ekspluatē nepilngadīgos ubagošanai, noziedzīgu darbību veikšanai, seksuālai vardarbībai vai fiktīvām laulībām.** Joprojām ir būtiski pēc iespējas ātrāk identificēt noziedzīgo tīklu savervētos upurus. Šajā ziņā svarīgs panākums ir tas, ka Eiropalam turpmāk būs iespēja tieši apmainīties ar informāciju ar privātajām pusēm, lai cīnītos pret bērnu seksuālās izmantošanas materiālu izplatīšanu. Turklāt attiecīgajām iestādēm dalībvalstīs ir cieši jāsadarbojas nolūkā apkarot ģimeņu klanu *modus operandi*, kas izmanto to tīkla ģeogrāfisko pārklājumu vairākās dalībvalstīs vai pat ārpus ES, lai rotētu nepilngadīgos, veicinot noziedzību un slēpjot viņu identitāti¹⁰.

Šai sakarā ETP grupa arī uzskata, ka izlēmīgas rīcības trūkums attiecībā uz piespiedu ubagošanas praksi veicina noziedzīgo tīklu peļņas plūsmu saglabāšanu un pastiprina neaizsargātu cilvēku, tostarp bērnu, ekspluatāciju. Tāpēc ETP grupa aicina Komisiju ierosināt kopīgus pasākumus, lai izbeigtu piespiedu ubagošanu Eiropas Savienībā.

ETP grupa atzinīgi vērtē Padomes lēmumu augsta riska noziedzības tīklus noteikt **par prioritāti ES politikas ciklā organizētās un smagās starptautiskās noziedzības jomā/EMPACT 2022.-2025. gada periodā**, jo tas uzlabos un stiprinās sadarbību starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm, Savienības iestādēm un aģentūrām, kā arī trešām valstīm cīņā pret augsta riska noziedzniekiem. Papildus atbalstam, ko Eiropols jau sniedz dalībvalstīm izmeklēšanas gaitā, **Eiropolā būtu jāizveido īpaša vienība, kas koncentrētos uz augsta riska noziedzības tīkliem**, lai apkopotu zināšanas un pieredzi par to, kā identificēt šādus tīklus un kā cīnīties pret tiem.

Tāpat ETP grupa atzinīgi vērtē to, ka arī noziedzība vides jomā ir noteikta par prioritāti ES politikas ciklā/EMPACT 2022.-2025. gadam, jo daudzi noziedzīgie tīkli ir iesaistīti sintētisko narkotiku ražošanas procesā radušos ķīmisko atkritumu izgāšanā un atkritumu, kā arī apdraudēto sugu un augu kontrabandā. Šai sakarā PPE grupa aicina būt modrākiem un pastiprināt centienus cīņā pret noziedzību vides jomā.

Organizēti noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu veicina Savienības ierindas iedzīvotāju nedrošības sajūtu. Eiropas Parlamenta pieprasītajā pētījumā

uzsvērts, ka dalībvalstīm ir vajadzīga holistiska pieeja, "kas spēj samazināt noziedzības iespējas un novērst un kontrolēt noziegumus"¹². Šai sakarā PPE grupa mudina veikt vairāk pasākumu Savienības līmenī, piemēram, izveidot kopīgas datubāzes par vērtīgiem īpašumiem, tai skaitā transportlīdzekļiem vai motorizētiem peldlīdzekļiem, lai dalībvalstu tiesībaizsardzības iestādes un muitas iestādes varētu identificēt zagtas preces. Tas savukārt veicinātu kriminālvajāšanu un stiprinātu iedzīvotāju drošības sajūtu.

Eiropas Komisija ir noteikusi, ka šaujamo ieroci nodrošina "organizētās noziedzības asinsriti Eiropā"¹³. Direktīvas par šaujamo ierociem 2017. gada grozījumi¹⁴ cita starpā paredzēja noteikumus, lai novērstu augsto risku, ka akustiskie ieroči un citu tipu tukšu patronu ieroči tiek pārveidoti par reāliem šaujamo ierociem. Tomēr dalībvalstis Direktīvu par šaujamo ierociem nav pilnībā transponējušas un īstenojušas. **ETP grupa cer, ka Komisija nodrošinās Direktīvas par šaujamo ierociem, jo īpaši noteikumu par tukšu patronu ierociem, pilnīgu īstenošanu**¹⁵. Turklāt PPE grupa atzinīgi vērtē un atbalsta pasākumus, kas ierosināti Komisijas 2020.-2025. gada rīcības plānā attiecībā uz šaujamo ierociem nelikumīgu tirdzniecību.

EFEKTĪVA ROBEŽKONTROLE

Ieročus, narkotikas, citas nelegālas preces un cilvēkus, tostarp bērnus, parasti ievie ES

⁹ Eiropols, "Criminal Networks involved in the trafficking and exploitation of underage victims in the European Union", 2018, pieejams šeit: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/23-11_report_child_trafficking.pdf, 30.-31. lpp.

¹⁰ Eiropols, "Criminal Networks involved in the trafficking and exploitation of underage victims in the European Union", 2018, pieejams šeit: <https://www.europol.europa.eu/doc/document/ST-8665-2021-INIT/lv/pdf>, 32. lpp.

¹¹ Eiropadome, Padomes 2021. gada 12. maija secinājumi, ar ko nosaka ES prioritātes cīņā pret smagu un organizētu noziedzību attiecībā uz EMPACT 2022.-2025. gadam, 2021, sk. šeit: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8665-2021-INIT/lv/pdf>

¹² Eiropas Parlaments, "Organizēti noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu ES", 2020, pieejams šeit: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/656042/IPOL_STU\(2020\)656042_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/656042/IPOL_STU(2020)656042_EN.pdf)

¹³ Eiropas Komisija, "Trafficking in firearms", 2022, pieejams šeit: https://ec.europa.eu/home-affairs/policies/internal-security/organised-crime-and-human-trafficking/trafficking-firearms_en

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/853 (2017. gada 17. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli.

¹⁵ Neskatoties uz to, īstenošanai jābūt samērīgai, un tā nedrīkst skart ieročus, kas pieejami saskaņā ar licenci (piemēram, medībām vai sportam).

kontrabandas ceļā, un tie nodrošina galvenos noziedzīgo tīklu ienākumus. **Efektīvāka kontrole pie ES ārējām robežām, ietverot sistemātiskas pārbaudes, kurās izmanto attiecīgās informācijas sistēmas, jo īpaši iecelšanas un izceļšanas sistēmu un Eurodac, ir izšķiroši svarīga, lai atklātu un novērstu kontrabandu un tādējādi būtiski vājinātu noziedzīgo tīklu darbību.** Šai sakarā, lai efektīvi novērstu un apkarotu kontrabandu un nelikumīgu pārvadāšanu, ir vajadzīga labāka dalībvalstu, trešo valstu un ES aģentūru sadarbība izlūkošanas jomā, tostarp neoficiālos izlūkdatu kopīgošanas forumos.

PPE grupa atzinīgi vērtē Šengenas Robežu kodeksa pārstrādāto redakciju, ar ko Komisija nāca klajā 2021. gada 14. decembrī. **ETP grupa veiks darbu saistībā ar konsolidētu Šengenas Robežu kodeksu, kas efektīvi novērs to trešo valstu valstspiederīgo iecelšanu, kuri rada nopietnus draudus Eiropas Savienības iekšējai drošībai vai sabiedriskajai kārtībai.**

ETP grupa atzinīgi vērtē Komisijas ieceri atjaunināt Direktīvu 2004/82/EK par iepriekšēju informāciju saistībā ar pasažieriem, jo tā ir svarīgs instruments cīņā pret cilvēku kontrabandu un cilvēku tirdzniecību, un mudina pievērst īpašu uzmanību nepavadītu nepilngadīgo kontrabandai un tirdzniecībai. Revīzijas palāta nesen konstatēja nepilnības dalībvalstu devumā, jo īpaši attiecībā uz datu un informācijas apmaiņu, kas ietekmē Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras (*Frontex*) darbības, ko tā veic, lai aizsargātu ES ārējās robežas. Šīs nepilnības ir jānovērš, lai aģentūra varētu efektīvāk pildīt savus uzdevumus. **Frontex ir būtiski svarīga ES aģentūra, un ir jāturpina tās stiprināšana, jo īpaši attiecībā uz personālu, lai aģentūra spētu reaģēt uz arvien pieaugošo spiedienu pie ārējām robežām.** Šai sakarā PPE grupa pilnībā atbalsta priekšlikumu līdz 2027. gadam izveidot pastāvīgo korpusu, kurā būs 10 000 cilvēku. Ņemot vērā aģentūras pieaugošo atbildību un prasības arvien sarežģītākā ģeopolitiskā kontekstā, Komisijai būtu jāsniedz pamatnostādnes, kā risināt šīs mainīgās problēmas, atbalstot mūsu interesēs izvietotos darbiniekus.

Būs īpaši svarīgi uzlabot pārrobežu sadarbību robežkontroles jomā un cīņā pret cilvēku tirdzniecības un kontrabandas tīkliem. Sadarbība izmeklēšanas, identificēšanas un kriminālvajāšanas jomā ir jāuzlabo gan ES līmenī, gan arī ar trešām valstīm, lai mērķtiecīgi uzņemtos vadību un piemērotu sankcijas, kas atturētu no jaunu

dalībnieku vervēšanas noziedzīgajos tīklos. Šai sakarā PPE grupa atzinīgi vērtē Komisijas izstrādāto ES Stratēģiju cilvēku tirdzniecības apkarošanai 2021.–2025. gadam un aicina dalībvalstis pastiprināt centienus cīņā pret noziegumiem, kas saistīti ar kontrabandu un nelikumīgu tirdzniecību.

Pārvietošanās brīvība ir viena no Savienības pilsoņiem piešķirtajām pamattiesībām un viens no lielākajiem Eiropas Savienības sasniegumiem. **Aizsargāt pārvietošanās brīvību nozīmē noteikt ierobežojumus personām, kas to ļaunprātīgi izmanto.** Būtu jāatvieglo iespēja dalībvalstīm izraidīt ES valstspiederīgos, kuri atzīti par vainīgiem noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā attiecīgās dalībvalsts teritorijā, un piemērot tiem atkārtotas iecelšanas aizliegumu. Tam ir vajadzīgas izmaiņas Līgumā, tomēr pārvietošanās brīvības ļaunprātīga izmantošana noziedzīgos nolūkos ir jānovērš. **Turklāt ES pilsoņiem, kas notiesāti par noziegumu kādā no dalībvalstīm, būtu jāizcieš cietumsods savā valstspiederības valstī.** Tādēļ ir jāatjaunina ES Padomes Pamatlēmums 2008/909/TI¹⁶.

Organizētās noziedzības tīkli bieži izmanto viltotus vai izmainītus ceļošanas dokumentus, tostarp pasēs, dalībvalstu izdotas personas apliecības, Šengenas vīzas un uzturēšanās atļaujas, lai kontrabandas ceļā ievestu cilvēkus Eiropas Savienībā. ES 2019. gadā pieņemtie noteikumi¹⁷, lai vēl vairāksaskaņotudalībvalstu izdotās personas apliecības un uzturēšanās dokumentus un stiprinātu to drošību, palīdzēs cīņā pret dokumentu viltošanu. Turklāt kopēja identitātes repozitorija un vairāku identitāšu detektora izveide ievērojami uzlabos policijas un robežsargu spējas identificēt trešo valstu valstspiederīgos un atklāt krāpšanu. Tomēr **ir vajadzīga turpmāka rīcība, lai efektīvi novērstu dokumentu viltošanu.** Dalībvalstīm ir jānodrošina savas kompetentās iestādes ar pietiekamiem resursiem, lai atklātu un novērstu identitātes un dokumentu viltošanas gadījumus un sauktu pie atbildības par tiem. Tāpat dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to tiesību aktos ir

¹⁶ Padomes Pamatlēmums 2008/909/TI (2008. gada 27. novembris) par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1157 (2019. gada 20. jūnijs) par Savienības pilsoņu personas apliecību un Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri izmanto tiesības brīvi pārvietoties, izsniegto uzturēšanās dokumentu drošības uzlabošanu (Dokuments attiecas uz EEZ), OV L 188, 12.7.2019., 67.–78. lpp.

paredzētas atbilstīgas sankcijas gan par personu apliecinošu dokumentu viltošanu, gan arī to nelikumīgu izmantošanu. Jauno Eiropas informācijas sistēmu izveidei un to sadarbības nodrošināšanai, kā arī pašreizējo ES datubāzu pārskatīšanai būtu jānotiek līdz 2023. gadam. **ETP grupa īpaši uzsver, ka ir svarīgi pēc iespējas drīzāk pabeigt EURODAC datubāzes pārskatīšanu.**

ETP grupa aicina īstenot pasākumus pret dokumentu viltošanu un nelikumīgu ieeļošānu Savienības teritorijā un atkārtoti aicina **izbeigt tā sauktās zelta vīzas programmas un ieguldītājiem paredzētās pilsonības shēmas, ko joprojām izmanto daudzas dalībvalstis**, jo šādas programmas un shēmas bieži izmanto trešo valstu organizētās noziedzības grupējumi, lai veicinātu nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizēšanu, korupciju un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

CIEŠĀKA DALĪBVALSTU SADARBĪBA UN SADARBĪBA AR TREŠĀM VALSTĪM

Covid-19 pandēmija pierādīja, ka tās laikā dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu pārrobežu sadarbība ir nenovērtējama. Lai veicinātu ciešāku sadarbību un atbalstītu iesaistītos ierēdņus viņu darbībās, būtu jāturpina veicināt un paplašināt Erasmus iedvesmotu un CEPOL pārvaldītu apmaiņas programmu policijas ierēdņiem. Jaunās sadarbības veidošanai varētu izmantot gūto pieredzi no jau īstenotās atsevišķu dalībvalstu savstarpējās sadarbības. Lai parādītu Eiropas pievienoto vērtību, būtu jāizveido kopīgs darbības simbols.

Veiksmīgā operācija "Trojas vairogs"¹⁸ un sekmīgā kopīgā izmeklēšana, ko veica Nīderlandes un Francijas policija ar Eiropola un Eurojust atbalstu un kas ietvēra ielaušanos šifrētā tālrunu tīklā, ko plaši izmanto noziedzīgie tīkli ("Encrochat"), parāda to, cik svarīgi ir turpināt ciešu policijas un tiesu iestāžu sadarbību starp dalībvalstīm un ar starptautiskajiem partneriem, un pēc izstāšanās no ES – ar Apvienoto Karalisti.

Datu un attiecīgās informācijas apmaiņa starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm un attiecīgajām trešām valstīm ir priekšnosacījums efektīvai sadarbībai pārrobežu organizētās noziedzības novēršanā, atklāšanā, izmeklēšanā un kriminālvajāšanā. Šai sakarā ETP grupa pauž nožēlu, ka pēdējos gados tiek traucēta operatīvā sadarbība starp attiecīgajām Savienības aģentūrām, kā arī valstu kompetentajām iestādēm un trešām valstīm. Tas tā ir tāpēc, ka piemērojamajos

Savienības datu aizsardzības tiesību aktos un ES Tiesas judikatūrā paredzētie noteikumi un principi apgrūtinā Savienības iespējas noslēgt starptautiskus nolīgumus ar trešām valstīm šajā jomā.

ES ir jāpieņem datu aizsardzības tiesību akti, kuros ņemta vērā arī būtiskā nepieciešamība pēc ciešākas sadarbības starp dalībvalstīm, lai aizsargātu ES iedzīvotājus un iekšējo drošību. **Ir būtiski, lai Eiropols turpinātu persondatu apmaiņu ar trešām valstīm saistībā ar organizēto noziedzību.**

Tāpēc ETP grupa pauž gandarījumu par to, ka **2021. gada jūnijā tika pieņemts Komisijas pirmais lēmums par aizsardzības līmeņa pietiekamību saskaņā ar Tiesībaizsardzības direktīvu¹⁹ attiecībā uz Apvienoto Karalisti**, jo tas ļauj turpināt persondatu pārsūtīšanu, lai apkarotu organizēto noziedzību. Mēs ņemam vērā sarunās panākto virzību par starptautisku nolīgumu, kas ļaus Eiropalam apmainīties ar persondatiem ar Jaunzēlandi. Vienlaikus mēs paužam nožēlu, ka pēdējo triju gadu laikā sarunās par līdzīgiem nolīgumiem ar **astonām MENA valstīm²⁰, jo īpaši Izraēlu, ir panākts niecīgs progress vai virzība vispār nav notikusi.**

Dažās dalībvalstīs, piemēram, Nīderlandē un Zviedrijā, ir palielinājies nonāvēšanas gadījumu skaits, jo īpaši to izraisījusi nonāvēšana ar šaujamočiem²¹. Nelegālie šaujamoči Eiropas Savienībā lielākoties tiek ievesti kontrabandas ceļā no

¹⁸ Operācija "Trojas vairogs"/OTF Greenlight ir viena no vērienīgākajām un sarežģītākajām tiesībaizsardzības operācijām cīņā pret šifrētām noziedzīgām darbībām. Kopīgā operācijā ASV FIB, Nīderlandes policija, Zviedrijas policija, ASV Narkotiku apkarošanas pārvalde un 16 citas valstis ar Eiropola atbalstu izstrādāja un pēc tam vadīja šifrētu ierīču uzņēmumu, ko izmantoja vairāk nekā 300 noziedzīgi tīkli vairāk nekā 100 valstīs. Izanalizējot vairāk nekā 27 miljonus iegūto ziņojumu, 2021. gada maijā/jūnijā visā pasaulē tika veiktas vairāk nekā 700 kratīšanas dzīvesvietās, 800 arestu un konfiscēts liels daudzums narkotiku, šaujamoču un dažādas valūtas 48 miljonu USD vērtībā. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/800-criminals-arrested-in-biggest-ever-law-enforcement-operation-against-encrypted-communication>

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI. OV L 119, 4.5.2016., 89.-131. lpp.

²⁰ Maroka, Alžīrija, Tunisija, Ēģipte, Jordānija, Libāna un Turcija.

²¹ The Flemish Peace Institute, "Targeting Gun Violence & Trafficking in Europe", 2021, pieejams šeit: <https://vlaamsvredesinstituut.eu/wp-content/uploads/2021/12/TARGET-OnlineVersion.pdf>, 29. lpp.

Rietumbalkāniem, Ukrainas un Moldovas uz Eiropas Savienību. **Lai pārtrauktu šo ciklu, ir būtiski stiprināt attiecīgo aģentūru darbības spējas šajās trešās valstīs un uzlabot sadarbību un informācijas apmaiņu.**

Kā minēts iepriekš, lielākā daļa noziedzīgo tīklu dalībnieku, kas veic darbības Savienībā, ir no Rietumbalkāniem, Austrumeiropas vai Ziemeļāfrikas. **Trešām valstīm, kas ir Austrumu partnerībā vai kam ir kandidātvalsts statuss, lai kļūtu par ES dalībvalsti, ir jāpastiprina savi centieni cīņā pret noziedzīgajiem tīkliem un vervēšanu.** Savukārt ES būtu jāpalīdz trešām valstīm to centienos cīņā pret organizētās noziedzības tīkliem, pamatojoties uz principu "vairāk par vairāk".

Cilvēku tirdzniecība ir izteikts starptautisks un pārrobežu noziegums, kas apgrūrina atklāšanu, izmeklēšanu, pierādījumu vākšanu, jurisdikcijas noteikšanu un savstarpēju tiesisko palīdzību. **Tādēļ ETP grupa aicina dalībvalstis pastiprināt sadarbību savā starpā, kā arī ar ES aģentūrām, jo īpaši Eiropolu un Eurojust.** Šai sakarā ETP grupa gaida kopīgo tiesisko regulējumu krimināltiesvedības efektīvai nodošanai starp dalībvalstīm, kura pieņemšana paredzēta 2022. gada otrajā pusē. **PPE grupa arī uzsver, ka cieša sadarbība ar trešām valstīm un to iesaiste ir ļoti svarīga, lai novērstu cilvēku tirdzniecību, likvidētu cilvēku tirdzniecības un kontrabandas tīklus un sauktu pie atbildības vainīgos.** ETP grupa cieši uzraudzīs NDICI instrumenta "Global Europe" pilnīgu īstenošanu.

SECINĀJUMI

Nacionālā drošība ir dalībvalstu galvenā atbildība, taču pretspāram organizētās noziedzības radītajiem draudiem ES ir vajadzīga kopīga Eiropas reakcija. Pārrobežu noziedzīgo tīklu darbības rada nopietnus draudus Eiropas Savienības iekšējai drošībai.

Būtisks uzdevums organizētās noziedzības apkarošanā ir sagraut noziedzīgo tīklu darbības modeļus un nodrošināt, ka noziedzība nekad neatmaksājas. Lai iesaldētu un konfiscētu aktīvus un vērstos pret šādu tīklu vadoņiem, būs nepieciešama visaptveroša pieeja "sekot naudai". Turklāt Savienībai ir jāpastiprina cīņa pret korupciju, jo tā rada reālus draudus tiesiskumam un demokrātijai Eiropas Savienībā.

Pastāvošajām aģentūrām un struktūrām,

piemēram, Eiropalam, Eurojust, EPPO un OLAF, ir galvenā loma tādu noziegumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā, kas vērsti pret Eiropas Savienības finanšu interesēm, un tās palīdz dalībvalstīm veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu. Ir svarīgi nodrošināt, lai šīm aģentūrām un struktūrām būtu pienācīgs finansējums, cilvēkresursi un tiesiskais regulējums to uzdevumu efektīvai izpildei.

Papildus dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu operatīvajiem instrumentiem un pārrobežu sadarbībai Eiropas Savienībai ir vajadzīgi reāli, operatīvi un funkcionējoši policijas spēki, kas papildinātu dalībvalstu darbu. Ir jāievieš vajadzīgie normatīvie akti, lai apkarotu organizēto noziedzību.

Viens no svarīgākajiem ES uzdevumiem ir garantēt tās iedzīvotāju drošību un drošumu. ETP grupa ir vienīgais politiskais spēks, kas var īstenot visaptverošu politiku organizētās noziedzības apkarošanai. Mūsu mērķis ir nodrošināt, lai Eiropas Savienības iedzīvotāji būtu aizsargāti pret organizētās noziedzības un noziedzīgo tīklu radītajiem apdraudējumiem.

²² Eiropas Komisijas 2020. gada 24. jūlija paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "ES 2020.-2025. gada rīcības plāns attiecībā uz šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību", COM(2020) 608 final, 2. un 4. lpp.